

แผนพัฒนาการเกษตรตำบลป่าจ้าว

พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

(ฉบับทบทวน)

สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชชนาลัย

จังหวัดสุโขทัย

กรมส่งเสริมการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

ระบบการส่งเสริมการเกษตรในปัจจุบัน จะสนับสนุนให้เกษตรกรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาการผลิต การตลาดตลอดจนการพัฒนาตนเองของเกษตรกร ให้สอดคล้องกับสภาพทางชีวภาพ เศรษฐกิจและสังคมของแต่ละพื้นที่อย่างแท้จริง แผนพัฒนาการเกษตรฉบับนี้ จึงให้เกษตรกรเป็นผู้กำหนดแนวทางพัฒนาของตนเอง ในการดำเนินงานครั้งนี้ได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากหน่วยงานและบุคคลต่างๆ ในการจัดเก็บข้อมูล จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่เกษตรกร พร้อมทั้งเป็นคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ใช้ปฏิบัติงานได้

นางสาวพรจิตรา จันทร์เจริญ
ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลป่าจ้าว
อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

	สารบัญ	หน้า
คำนำ		(๒)
สารบัญ		(๓)
สารบัญตาราง		(๕)
สารบัญภาพ		(๖)
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป		
๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง		๑
๑.๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่		๑
๑.๑.๒ อาณาเขต		๑
๑.๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง		๒
๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ		๓
๑.๒.๑ สภาพภูมิประเทศ		๓
๑.๒.๒ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน		๓
๑.๓ สภาพภูมิอากาศ		๕
๑.๓.๑ อุณหภูมิ		๕
๑.๓.๒ แหล่งน้ำและปริมาณน้ำฝน		๖
๑.๔ เส้นทางคมนาคม		๖
๑.๔.๑ การคมนาคมทางหลวงแผ่นดิน		๖
๑.๔.๒ การคมนาคมติดต่อระหว่างหมู่บ้าน		๖
๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน		๗
๑.๕.๑ แหล่งน้ำ		๗
๑.๕.๒ การประปา		๗
๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม		๘
๑.๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ		๘
๑.๖.๒ จำนวนครัวเรือน		๙
๑.๖.๓ การศึกษา		๑๐
๑.๖.๔ สถาบันกลุ่มและมวลชนที่จัดตั้งขึ้น		๑๑
๑.๖.๕ สาธารณสุข		๑๑
๑.๖.๖ การรักษาความสงบเรียบร้อย		๑๒
๑.๖.๗ ขนบธรรมเนียมประเพณี พิธีกรรม อิทธิพลทางความคิด		๑๒
๑.๖.๘ ศาสนา สิ่งยึดเหนี่ยว และข้อห้ามต่างๆ		๑๒
๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน		๑๓
๑.๘ ทรัพยากรธรรมชาติ		๑๓
๑.๙ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ		๑๔

บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๑๕
๒.๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๑๕
๒.๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๑๗
๒.๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๑๘
๒.๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๑๘
- พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	
- ปริมาณการผลิต	
- สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	
- ปฏิทินการเพาะปลูก	
- ต้นทุนการผลิต	
- สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	
- เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	
๒.๒ ประเด็นปัญหา สภาพปัญหาแนวทางการแก้ปัญหา	๒๒
๒.๓ การจัดทำ TOWS Matrix	๒๔

บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

๓.๑ แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี	๒๕
๓.๒ แผนการลงทุน	๒๕
๓.๓ แผนการปรับปรุงพื้นที่ฟูทรัพยากร	๒๕

ภาคผนวก

๒๙

สารบัญญัตราสาร

	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงอุณหภูมิ	๕
ตารางที่ ๒ แสดงปริมาณน้ำฝน	๖
ตารางที่ ๓ แสดงรายได้เฉลี่ย	๘
ตารางที่ ๔ แสดงจำนวนประชากรในพื้นที่ ตำบลป่าจ้าว	๙
ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนประชากรในพื้นที่ระดับหมู่บ้านตำบลป่าจ้าว	๙
ตารางที่ ๖ ช่วงอายุและจำนวนประชากร	๑๐
ตารางที่ ๗ แสดงระดับการศึกษา	๑๐
ตารางที่ ๘ แสดงปริมาณการผลิตและผลผลิตของตำบลป่าจ้าว	๑๔
ตารางที่ ๙ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรตำบลป่าจ้าว	๑๕
ตารางที่ ๑๐ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลป่าจ้าว	๑๗
ตารางที่ ๑๑ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลป่าจ้าว	๑๗
ตารางที่ ๑๒ แสดงปริมาณการผลิตพืชในตำบลป่าจ้าว	๑๘
ตารางที่ ๑๓ แสดงการใช้เทคโนโลยีการผลิตพืช (พันธุ์ การใช้ปุ๋ย การใช้สารเคมี)	๑๙
ตารางที่ ๑๔ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกพืชในตำบลป่าจ้าว	๑๙
ตารางที่ ๑๕ แสดงต้นทุนการผลิตพืช	๒๐
ตารางที่ ๑๖ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๒๒
ตารางที่ ๑๗ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข (ต่อ)	๒๓

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงขอบเขตหมู่บ้านตำบลป่าจ้าว	๑
ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงขอบเขตการปกครองระดับตำบล	๒
ภาพที่ ๓ แสดงกลุ่มชุดดินของตำบลป่าจ้าว	๔
ภาพที่ ๔ แสดงอุณหภูมิเฉลี่ย	๕
ภาพที่ ๕ แสดงปริมาณน้ำฝน	๖
ภาพที่ ๖ แสดงเส้นทางคมนาคม ตำบลป่าจ้าว	๗

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

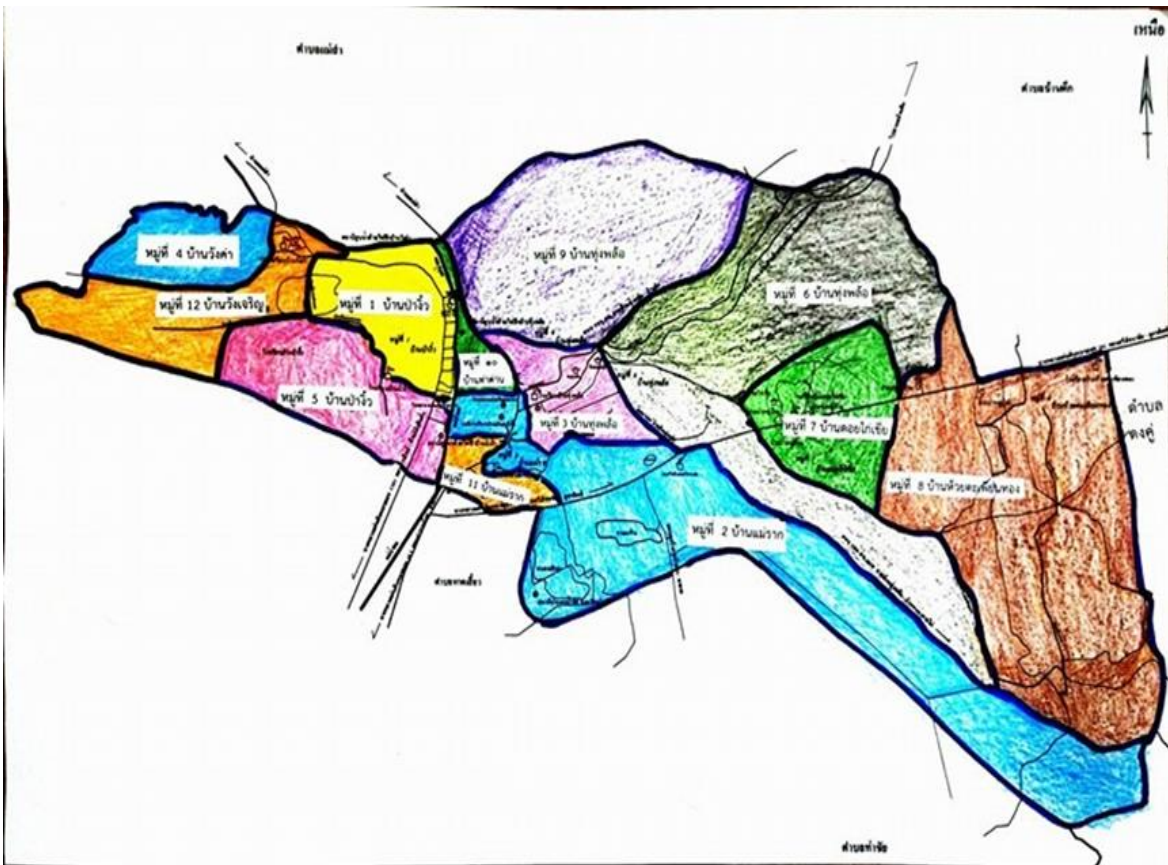
๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

ตำบลป่าจ้อยอยู่บริเวณตอนเหนือของอำเภอศรีสัชชนาลัย มีอยู่ ๑๒ หมู่บ้าน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ (ลุ่มแม่น้ำยม) ห่างจากจังหวัดสุโขทัยประมาณ ๗๖ กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๑,๑๐๒ พื้นที่รวม ๗๘.๑๔ ตารางกิโลเมตร หรือมีเนื้อที่ประมาณ ๔๘,๗๔๑ ไร่

๑.๑.๒ ที่ตั้งอาณาเขต

- ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลแม่สำ , ตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
- ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลบ้านตึก , ตำบลดงคู่ อำเภอศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลดงคู่ , ตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงขอบเขตหมู่บ้านตำบลป่าจ้อย
(ที่มา : แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าจ้อย)

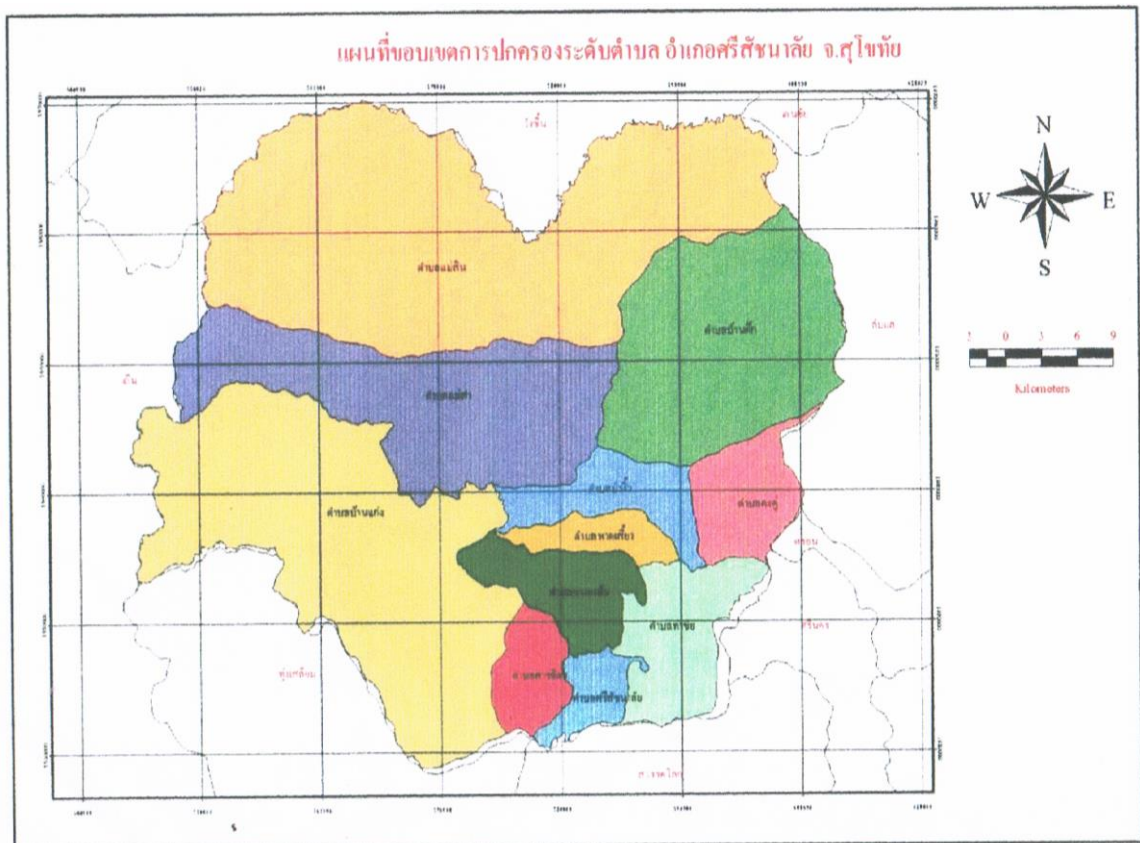
๑.๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

-พื้นที่มีทั้งหมดจำนวน ๗๘.๑๔ ตารางกิโลเมตร

-ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ ๗๙๒ กิโลเมตร

จำนวนหมู่บ้านแบ่งเป็น ๑๒ หมู่บ้าน

หมู่ที่ ๑	บ้านป่าจิว	ผู้ใหญ่บ้าน	นายโกควินท์ เทียงตรง
หมู่ที่ ๒	บ้านแม่ราก	ผู้ใหญ่บ้าน	นางภคจิรา พรวนศิริ
หมู่ที่ ๓	บ้านทุ่งพล้อ	ผู้ใหญ่บ้าน	นางอารีย์ นามภรณ์
หมู่ที่ ๔	บ้านวังค่า	ผู้ใหญ่บ้าน	นายวิฑิต ประเสริฐสูง
หมู่ที่ ๕	บ้านป่าจิว	ผู้ใหญ่บ้าน	นายสมศักดิ์ ทุนมาก
หมู่ที่ ๖	บ้านทุ่งพล้อ	ผู้ใหญ่บ้าน	นายวิเชียร นิระโทษะ (กำนัน)
หมู่ที่ ๗	บ้านดอยไก่อ๊ะ	ผู้ใหญ่บ้าน	นางจำรัส พันธุ์อุดม
หมู่ที่ ๘	บ้านห้วยตะเพียนทอง	ผู้ใหญ่บ้าน	นายภาคิน อินคำ
หมู่ที่ ๙	บ้านทุ่งพล้อ	กำนัน	นายจำนงค์ นุ่มดี
หมู่ที่ ๑๐	บ้านท่าด่าน	ผู้ใหญ่บ้าน	นายบรรเจ็ด ทิศอุดร
หมู่ที่ ๑๑	บ้านแม่ราก	ผู้ใหญ่บ้าน	นายสราวุธ สกุลงาม
หมู่ที่ ๑๒	วังเจริญ	ผู้ใหญ่บ้าน	นางกนกพร เทพลำลึก

ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงขอบเขตการปกครองระดับตำบล
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอศรีษะนาลัย, ๒๕๖๔)

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๑.๑.๑ สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะทั่วไปของตำบลป่าจั่ว เป็นพื้นที่ราบลุ่ม ที่ดินมีความเหมาะสมในการเกษตรกรรม โดยเฉพาะการทำนา มีภูเขาที่สำคัญคือ ดอยเขามั่ง และมีแม่น้ำที่สำคัญ คือ แม่น้ำยมไหลผ่านบริเวณตอนกลางของตำบลป่าจั่ว

พื้นที่ทั้งหมดของตำบลป่าจั่ว ๗๘.๑๔ ตร.กม. หรือ ๔๘,๗๔๑ ไร่ เป็นที่ราบลุ่ม เกษตรกรส่วนใหญ่มีอาชีพหลัก คือ การทำนา มีพื้นที่ปลูกพืชไร่ ประมาณ ๑๐ - ๑๕ เปอร์เซ็นต์ และ เป็นพื้นที่ทำสวน ประมาณ ๕ - ๑๐ เปอร์เซ็นต์

๑.๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

เนื่องจากสภาพทั่วไปของพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มของแม่น้ำยม ทำให้วัตถุกำเนิดดินส่วนใหญ่เป็นพวกตะกอนน้ำพัดพา ลักษณะดินในแถบนี้จึงมีศักยภาพทางการเกษตรค่อนข้างสูง ประกอบกับพื้นที่ทางการเกษตรส่วนใหญ่อยู่ภายใต้ระบบชลประทาน

ลักษณะของดินในพื้นที่ เป็นดินร่วน ดินเหนียวปนทราย การใช้ดินในพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ในการประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม และใช้เป็นที่อยู่อาศัย พื้นที่ซึ่งตัดถนนสายหลักใช้ในการประกอบพาณิชยกรรม

หน่วยดินที่ ๗ หน่วยที่ดินนี้เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว มีสีเทา สีน้ำตาลปนเทา จุดปะสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงปะปนตลอดชั้น เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้าเป็นดินลึกเป็นดินลึกที่การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว พบบริเวณพื้นที่ราบถึงค่อนข้างเรียบ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ปฏิกริยาดินเป็นกรดแก่ถึงด่างอ่อน มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๕ - ๗.๕

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา ถ้าหากมีการชลประทานและการจัดการที่ดีสามารถทำนาได้ ๒ ครั้ง ให้ผลผลิตค่อนข้างสูง

หน่วยดินที่ ๑๕ หน่วยที่ดินนี้เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแข็ง ดินบนมีสีน้ำตาลปนเทา ดินล่างสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนแดงพบจุดประสีเหลือง หรือสีน้ำตาลปนเหลืองตลอดชั้นดิน ในดินชั้นล่างมักพบก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสและอาจพบก้อนปูนปะปนอยู่ด้วยเกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอน ลำนํ้าพบบริเวณพื้นที่ราบเรียบเป็นดินลึกมากมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง ปฏิกริยาดินเป็นกรดแก่ถึงเป็นด่างปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๕ - ๘.๐

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยดินนี้ โดยทั่วไปไม่มีแม่บางแห่ง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำแต่พอปรับปรุงได้ไม่ยาก

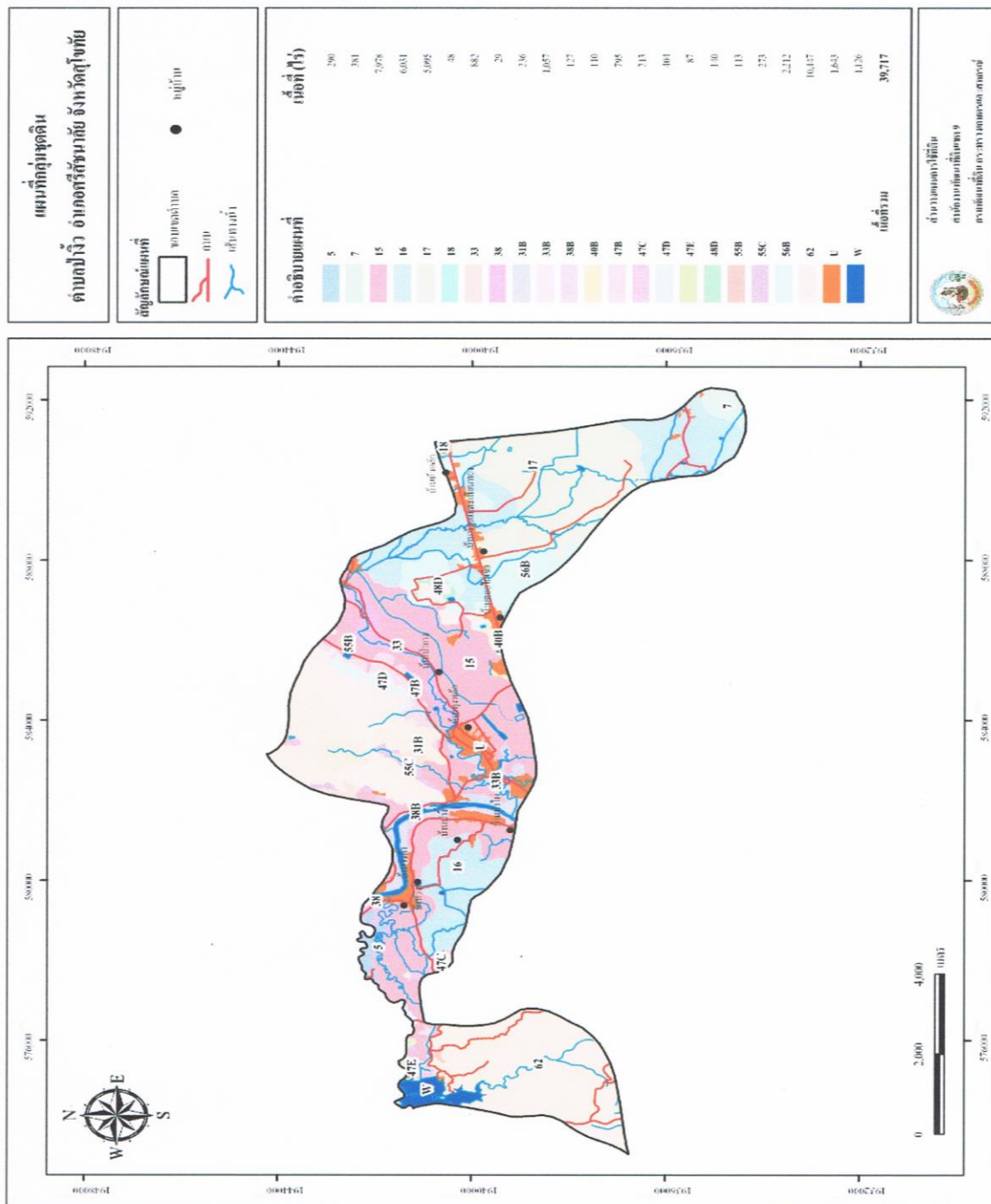
ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ทำนาในฤดูแล้งบริเวณใกล้แหล่งน้ำใช้ปลูกพืชไร่บางชนิด ถ้ามีระบบชลประทานใช้ทำนาได้ ๒ ครั้งในรอบปี

หน่วยดินที่ ๑๖ หน่วยดินนี้ เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายแข็ง สีดินเป็นสีเทาสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลปนเหลือง หรือจุดประสีน้ำตาลเข้ม สีเหลือง หรือสีแดง ในดินชั้นล่าง ในบางกรณีอาจพบก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กหรือแมงกานีสปะปน เกิดจากรังควัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้าพบบริเวณที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบเป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำเร็วถึงค่อนข้างเร็วมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำหรือค่อนข้างต่ำปฏิกริยาเป็นดินกรดจัดถึงกรดปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๕ - ๖.๐

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยที่ดินนี้ โดยทั่วไปได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และหน้าดินแน่นทึบทำให้ข้าวแตกกอยากปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา

หน่วยดินที่ ๖๒ หน่วยที่ดินนี้เป็นหน่วยดินที่ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขาและเทือกเขาซึ่งมีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ ดินที่พบบริเวณดังกล่าวมีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดบริเวณนั้น มักมีเศษหิน ก้อนหิน หรือหินพื้นผิวดินที่กระจายทั่วไปส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าประเภทต่างๆ เช่น ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง โดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดินจนบางแห่งเหลือแต่หินโผล่

กลุ่มดินนี้ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร เนื่องจากมีปัญหาหลายประการที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ ควรสงวนไว้เป็นป่าธรรมชาติเพื่อรักษาต้นน้ำลำธาร

ภาพที่ ๓ แสดงกลุ่มชุดดินตำบลป่าจิว (ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน)

๑.๓ สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของตำบลป่าจี่ขึ้นอยู่กับทิศทางลมในแต่ละฤดู โดยสามารถแบ่งได้เป็น ๓ ฤดูกาล คือ

- ฤดูร้อน เริ่มประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ ถึงประมาณกลางเดือนพฤษภาคมซึ่งเป็นช่วงเปลี่ยนฤดูมรสุม หลังจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนืออ่อนกำลัง
- ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคม ถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มรสุมตะวันออกเฉียงใต้ปกคลุม กับมีช่วงกดอากาศต่ำพาดผ่านภาคใต้ เป็นระยะต่อจากนั้นจนถึงเดือนธันวาคม ซึ่งเป็นระยะแรกที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดมาปกคลุม
- ฤดูหนาว เริ่มประมาณกลางเดือนตุลาคม ถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย

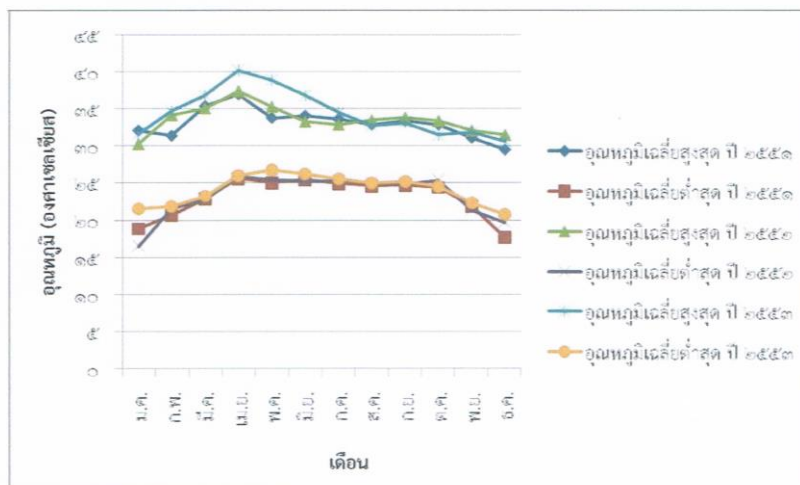
๑.๓.๑ อุณหภูมิ อุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือนของจังหวัดสุโขทัย (หน่วย : องศาเซลเซียส)

ตารางที่ ๑ แสดงอุณหภูมิในปี ๒๕๔๑-๒๕๕๔

ปี		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๒๕๕๑	สูงสุด	๓๒.๑	๓๑.๔	๓๕.๔	๓๗.๐	๓๓.๘	๓๔.๑	๓๓.๖	๓๒.๙	๓๓.๔	๓๒.๙	๓๑.๑	๒๙.๕
	ต่ำสุด	๑๘.๙	๒๐.๗	๒๒.๙	๒๕.๖	๒๕.๐	๒๕.๔	๒๔.๙	๒๔.๖	๒๔.๗	๒๔.๔	๒๑.๙	๑๗.๗
๒๕๕๒	สูงสุด	๓๐.๓	๓๔.๒	๓๕.๑	๓๗.๕	๓๕.๓	๓๓.๓	๓๒.๙	๓๓.๕	๓๓.๘	๓๓.๔	๓๒.๑	๓๑.๕
	ต่ำสุด	๑๖.๕	๒๑.๖	๒๒.๘	๒๕.๙	๒๕.๕	๒๕.๒	๒๕.๓	๒๕.๐	๒๔.๙	๒๕.๔	๒๑.๔	๑๙.๗
๒๕๕๓	สูงสุด	๓๑.๖	๓๔.๗	๓๖.๘	๔๐.๒	๓๘.๙	๓๖.๘	๓๔.๕	๓๒.๗	๓๓.๑	๓๑.๕	๓๑.๘	๓๐.๖
	ต่ำสุด	๒๑.๖	๒๑.๙	๒๓.๓	๒๖.๐	๒๖.๘	๒๖.๒	๒๕.๖	๒๕.๐	๒๕.๒	๒๔.๖	๒๒.๔	๒๐.๘
๒๕๕๔	สูงสุด	๒๙.๗	๓๒.๘	๓๑.๐	๓๔.๑	๓๓.๕	-	-	-	-	-	-	-
	ต่ำสุด	๑๘.๘	๒๐.๕	๒๒.๐	๒๔.๒	๒๕.๓	-	-	-	-	-	-	-

(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา)

อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด/ต่ำสุด ปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๓

ภาพที่ ๔ แสดงอุณหภูมิเฉลี่ย (ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา)

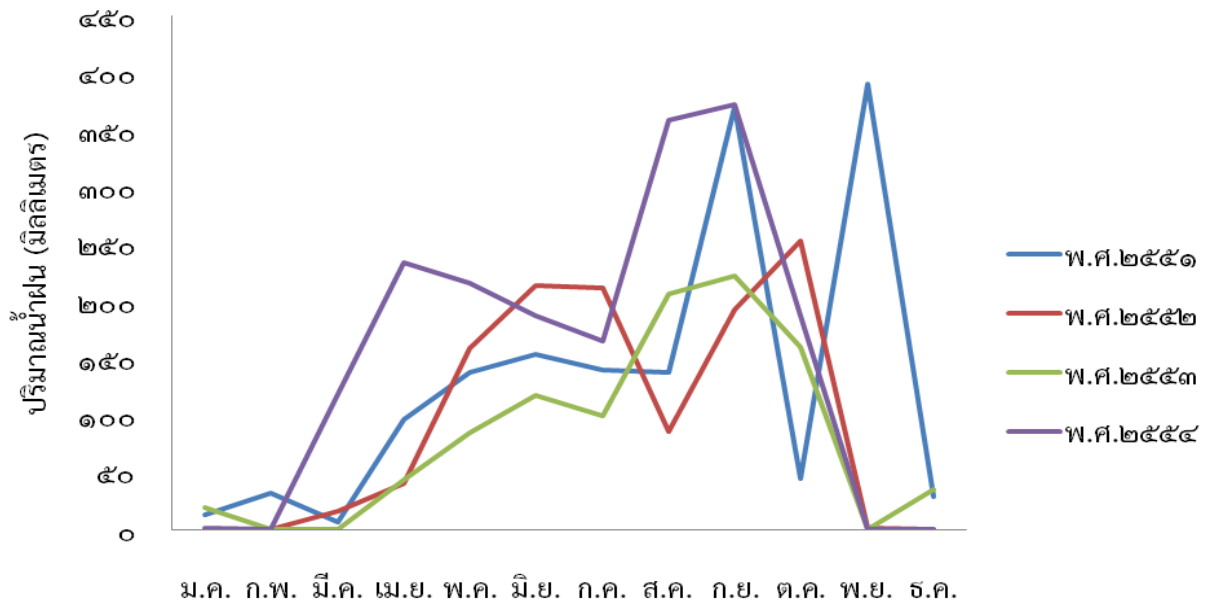
๑.๓.๒ แหล่งน้ำและปริมาณน้ำฝนในรอบปี

ตารางที่ ๒ แสดงปริมาณน้ำฝน ฝนตกในปี ๒๕๔๑-๒๕๕๔ (หน่วย : มิลลิเมตร)

ปี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม
๒๕๕๑	๑๓.๑	๓๒.๑	๖.๘	๙๖.๔	๑๓๘.๓	๑๕๓.๖	๑๓๙.๘	๑๓๗.๗	๓๗๐.๓	๔๔.๕	๓๙๐.๕	๒๘.๕	๑,๕๑๐.๐
๒๕๕๒	๐.๒	๐.๐	๑๖.๑	๔๐.๒	๑๕๙.๑	๒๑๔.๗	๒๑๒.๕	๘๖.๓	๑๙๒.๗	๒๕๓.๔	๐.๘	๐.๐	๑,๑๗๖.๐
๒๕๕๓	๑๘.๘	๐.๐	๐.๐	๔๓.๐	๘๔.๗	๑๑๗.๕	๙๙.๖	๒๐๖.๓	๒๒๒.๔	๑๖๐.๑	๐.๐	๓๔.๗	๑,๐๐๙.๙
๒๕๕๔	๐.๙	๐.๐	๑๑๘.๙	๒๓๓.๑	๒๑๕.๕	๑๘๗.๔	๑๖๔.๗	๓๕๘.๑	๓๗๒.๑	๑๘๗.๖	๐.๔	๐.๐	๑,๘๓๘.๗
สูงสุด	๒๖.๑	๖๖.๕	๑๒๓.๒	๑๔๔.๕	๔๙๖.๕	๓๕๕.๒	๒๗๓.๖	๓๕๘.๑	๔๔๒.๕	๒๘๖.๙	๓๙๐.๕	๓๔.๗	๑,๘๓๘.๗
ต่ำสุด	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๕.๖	๓๘.๓	๔๘.๒	๘๓.๘	๒.๑	๑๓๘.๙	๑๕.๘	๐.๐	๐.๐	๙๕๐.๒

(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา)

ปริมาณน้ำฝน ปี พ.ศ.๒๕๕๑ - ๒๕๕๔

เดือน
ภาพที่ ๕ แสดงปริมาณน้ำฝน
(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา)

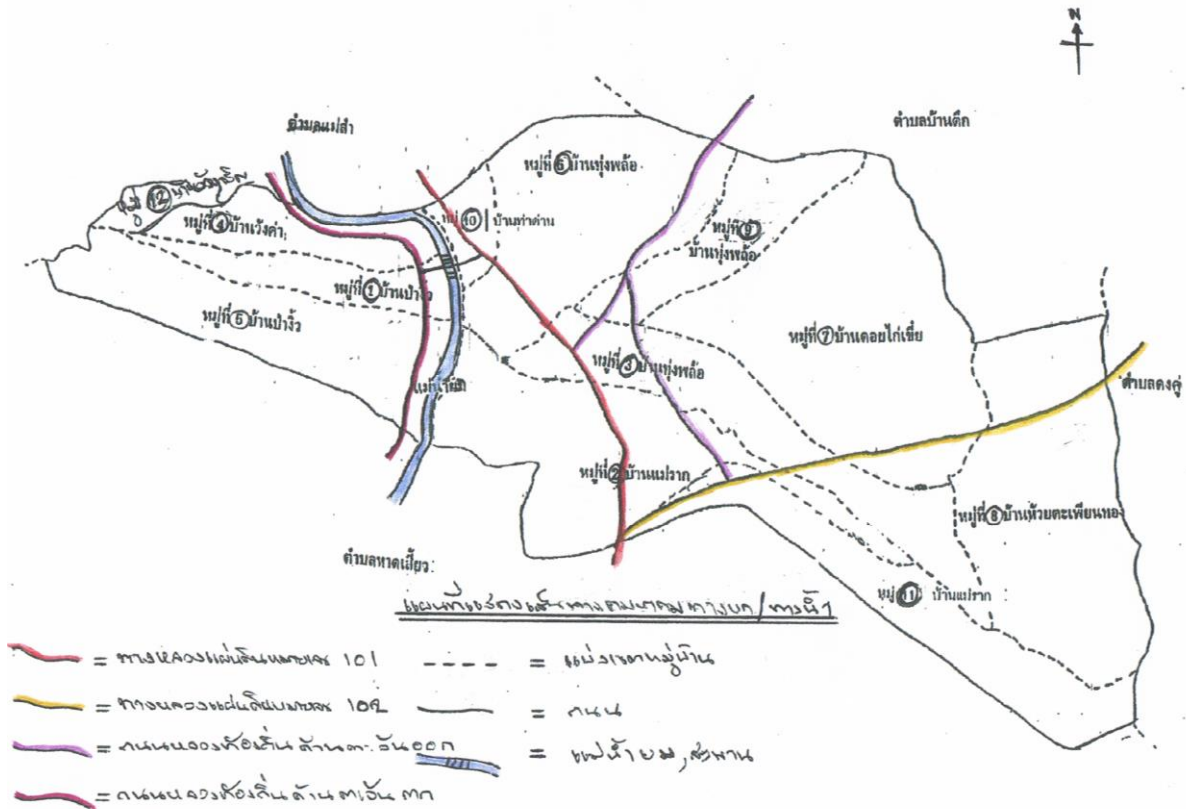
๑.๔ เส้นทางคมนาคม

๑.๔.๑ การคมนาคมทางหลวงแผ่นดินที่ผ่านตำบลป่าจ้าว

- ๑) ถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๑ ผ่านหมู่ที่ ๑๑, ๒, ๑๐ เป็นเส้นทางเชื่อมการคมนาคมจากจังหวัดสุโขทัยเข้าสู่จังหวัดแพร่ ระยะทางประมาณ ๑๐๘ กิโลเมตร
- ๒) ถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๒ ผ่านหมู่ที่ ๗, ๘ ๑๐๒ เป็นเส้นทางเชื่อมการคมนาคมจากจังหวัดสุโขทัยเข้าสู่จังหวัดอุตรดิตถ์ ระยะทางประมาณ ๓๘ กิโลเมตร

๑.๔.๒ การคมนาคมติดต่อระหว่างหมู่บ้านที่มีทั้งถนนลาดยางและคอนกรีตเสริมเหล็ก

- ๑) ถนนหลวงท้องถิ่นด้านตะวันตกของแม่น้ำยม เชื่อมระหว่างหมู่ที่ ๕, ๑, ๔
- ๒) ถนนหลวงท้องถิ่นด้านตะวันออกของแม่น้ำยม เชื่อมระหว่างหมู่ที่ ๓, ๖, ๙

ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม ตำบลป่าจิ้ง
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสะเกษ, ๒๕๖๓)

๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๑.๕.๑ แหล่งน้ำ

- พื้นที่ในเขต นอกเขตชลประทาน พื้นที่เขตสูบน้ำไฟฟ้า
- พื้นที่ในเขตชลประทาน ฝ่ายศรีเชลียง หมู่ ๓, ๖, ๗, ๘, ๙   พื้นที่ ๑๒,๒๒๕ ไร่
- พื้นที่ในเขตชลประทาน อ่างห้วยแม่สูง หมู่ ๑, ๔, ๑๒   พื้นที่ ๒,๗๐๐ ไร่
- พื้นที่ในเขตชลประทาน ท่อระบายน้ำหนองผักกูด หมู่ ๒, ๑๑   พื้นที่ ๒,๗๐๐ ไร่
- พื้นที่นอกเขตชลประทาน หมู่ ๑ - ๑๒   พื้นที่ ๑,๕๗๕ ไร่
- พื้นที่เขตสูบน้ำด้วยไฟฟ้า หมู่ ๑, ๔, ๑๐, ๑๒   พื้นที่ ๑,๕๐๐ ไร่

๑.๕.๒ การประปา

- หมู่บ้านที่ใช้บริการของสำนักงานการประปาภูมิภาคสาขาศรีสะเกษ ได้แก่ หมู่ ๑ บ้านป่าจิ้ง (บางส่วน), หมู่ ๒ บ้านแม่ราก, หมู่ ๓ บ้านทุ่งพล้อ, หมู่ ๔ บ้านวังคำ, หมู่ ๕ บ้านป่าจิ้ง, หมู่ ๙ บ้านทุ่งพล้อ และหมู่ ๑๑ บ้านแม่ราก

- หมู่บ้านที่ใช้บริการของประปาหมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ ๑ บ้านป่าจิ้ง (บางส่วน), หมู่ ๖ บ้านทุ่งพล้อ (ปายางน้อย), หมู่ ๗ บ้านดอยไก่อะเข็ญ, หมู่ ๘ บ้านห้วยตะเพียนทอง, หมู่ ๖ บ้านทุ่งพล้อ และหมู่ ๑๐ บ้านท่าด่าน

๑.๖ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

๑.๖.๑ โครงสร้างเศรษฐกิจที่สำคัญ

ขนาดการถือครองที่ดิน

๑. ขนาดพื้นที่ถือครอง ๑-๕ ไร่	จำนวน ๒๑๔ ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ ๒๑
๒. ขนาดพื้นที่ถือครอง ๖-๑๐ ไร่	จำนวน ๓๒๓ ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ ๓๒
๓. ขนาดพื้นที่ถือครอง ๑๑-๑๕ ไร่	จำนวน ๒๐๔ ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ ๒๐
๔. ขนาดพื้นที่ถือครอง ๑๖-๒๐ ไร่	จำนวน ๑๙๐ ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ ๑๒
๕. ขนาดพื้นที่ถือครอง ๒๑-๒๕ ไร่	จำนวน ๗๑ ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ ๗
๖. ขนาดพื้นที่ถือครอง ๒๖-๓๐ ไร่	จำนวน ๕๖ ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ ๕
๗. ขนาดพื้นที่ถือครอง ๓๐ ไร่ขึ้นไป	จำนวน ๓๐ ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ ๓
	รวม ๑,๐๘๔ ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

สิทธิในที่ดินทำกิน

๑. เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๑,๐๒๘ ครัวเรือน	เนื้อที่ ๑๐,๕๓๐ ไร่
๒. เช่า	๓๘๘ ครัวเรือน	เนื้อที่ ๔,๒๐๐ ไร่
๓. อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๖๙๘ ครัวเรือน	เนื้อที่ ๖,๓๗๓ ไร่

จำนวนแรงงาน

แรงงานในภาคเกษตรกรรม ผู้ที่มีอายุ ๑๕-๖๐ ปี มีแรงงานภาคเกษตรเฉลี่ยประมาณ ๓ คน ต่อครอบครัว นอกนั้นเป็นผู้เยาว์หรือผู้ชราภาพ ไม่สามารถทำการเกษตรได้อย่างเต็มที่

รายได้รายจ่ายของครัวเรือน

ตารางที่ ๓ แสดงรายได้เฉลี่ย

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	รายได้เฉลี่ย
๑	ป่าจิว	๒๙,๙๑๘
๒	แม่ราก	๔๑,๖๗๒
๓	ทุ่งพล้อ	๔๙,๕๔๕
๔	วังคำ	๓๖,๐๓๔
๕	ป่าจิว	๓๑,๒๗๐
๖	ทุ่งพล้อ	๔๘,๐๒๕
๗	ดอยไก่เขี่ย	๔๐,๑๓๑
๘	ห้วยตะเพียนทอง	๔๖,๕๑๕
๙	ทุ่งพล้อ	๔๙,๑๗๕
๑๐	ท่าด่าน	๓๓,๒๗๘
๑๑	แม่ราก	๔๔,๖๓๖
๑๒	วังเจริญ	๓๐,๐๘๓
รวม (บาท)		๔๘๐,๒๘๒

(ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอศรีสันดาลย์, ๒๕๖๔)

เป้าหมายของการทำฟาร์ม

ตำบลป่าจ๋มีพื้นที่ส่วนใหญ่ในการทำนา รองลงมาก็ปลูกหอมแดง และถั่วเขียวผิวดำตามลำดับ มีการปลูกไม้ผลบางส่วนแต่ไม่มากนัก หากถึงช่วงฤดูฝนน้ำจะท่วมในที่ที่เป็นแอ่งกระทะ เกษตรกรขาดแหล่งน้ำฝนการทำเกษตรในฤดูร้อน แหล่งน้ำ ห้วย หนองคลอง บึง ฝาย ตื้นเขิน มีน้ำไม่เพียงพอ ดังนั้นเกษตรกรจะต้องมีสระเป็นของตนเอง ซึ่งจะทำให้สามารถผลิตพืชและสัตว์ได้หลายอย่าง เป็นการทำฟาร์มขนาดเล็ก แต่มีประสิทธิภาพสูง เช่น การทำไร่อีสาน เป็นต้น

๑.๖.๒ จำนวนครัวเรือน

ตำบลป่าจ๋มีประชากรรวมทั้งสิ้น ๖,๗๘๘ คน จำแนกเป็นชาย ๓,๑๖๙ คน หญิง ๓,๖๑๘ คน ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ

ตารางที่ ๔ แสดงจำนวนประชากรในพื้นที่ตำบลป่าจ๋

รายการ	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
ประชากรชาย	๓,๒๕๖	๓,๒๑๖	๓,๒๐๓	๓,๑๖๙	๓,๑๗๐	๓,๑๗๐
ประชากรหญิง	๓,๖๓๖	๓,๖๒๙	๓,๖๒๓	๓,๖๖๐	๓,๖๑๘	๓,๖๑๘
รวมประชากร	๖,๘๙๒	๖,๘๔๕	๖,๘๒๖	๖,๘๒๙	๖,๗๘๘	๖,๗๘๘
ครัวเรือน	๒,๔๓๓	๒,๔๔๖	๒,๔๕๙	๒,๔๗๗	๒,๕๐๕	๒,๕๐๕

(ที่มา : ระบบสถิติทางการทะเบียน กรมการปกครอง)

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนประชากรในพื้นที่ระดับหมู่บ้านตำบลป่าจ๋

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร(คน)			จำนวนครัวเรือน	
		ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนเกษตรกร (ตามทะเบียนบ้าน)
๑	ป่าจ๋	๓๓๕	๓๔๖	๖๘๑	๒๔๗	๑๒๘
๒	แม่ราก	๒๕๙	๓๐๐	๕๕๙	๒๐๖	๕๙
๓	ทุ่งพล้อ	๒๗๕	๓๕๘	๖๓๓	๒๖๗	๑๓๘
๔	วังคำ	๑๙๗	๒๖๓	๔๖๐	๑๘๔	๘๐
๕	ป่าจ๋	๓๐๘	๓๖๑	๖๖๙	๒๔๗	๑๑๓
๖	ทุ่งพล้อ	๓๒๙	๓๖๙	๖๙๘	๒๖๔	๑๕๐
๗	ดอยไก่เขี่ย	๑๘๓	๑๘๘	๓๗๑	๑๓๘	๔๒
๘	ห้วยตะเพียนทอง	๒๘๖	๒๙๕	๕๘๑	๑๙๖	๘๘
๙	ทุ่งพล้อ	๓๑๒	๓๓๕	๖๔๗	๒๕๒	๑๓๐
๑๐	ท่าด่าน	๘๕	๙๘	๑๘๓	๘๗	๓๗
๑๑	แม่ราก	๓๒๘	๔๐๗	๗๓๕	๒๖๒	๖๙
๑๒	วังเจริญ	๒๒๗	๒๗๑	๔๙๘	๑๖๗	๗๐
รวม		๓,๑๗๓	๓,๖๑๗	๖,๗๙๐	๒,๕๑๗	๑,๑๐๔

(ที่มา : สถิติประชากรจากทะเบียนบ้าน อำเภอศรีสัชนาลัย, ครัวเรือนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย)

ตารางที่ ๖ ช่วงอายุและจำนวนประชากร

ช่วงอายุ	จำนวนประชากร		รวม
	ชาย	หญิง	
ประชากรอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี	๕๐๔	๕๑๑	๑,๐๑๕
ประชากรอายุตั้งแต่ ๑๘ปีขึ้นไป	๑,๙๘๖	๒,๑๐๙	๔,๐๙๕
ประชากรอายุตั้งแต่ ๖๑ ปี (ผู้สูงอายุ)	๖๗๔	๑,๐๐๔	๑,๖๗๘
รวม	๓,๑๖๔	๓,๖๒๔	๖,๗๘๘

(ที่มา : ระบบสถิติทางการทะเบียน กรมการปกครอง)

๑.๖.๓ การศึกษา

๑) ระดับการศึกษา

ตารางที่ ๗ แสดงระดับการศึกษาตำบลป่าจี่

การศึกษา	จำนวนเพศชาย (คน)	จำนวนเพศหญิง (คน)	จำนวนรวม (คน)
ไม่เคยศึกษา	๗	๗	๑๔
ต่ำกว่า ป.๔	๑๖๙	๑๗๑	๓๔๐
ป.๔ - ๖	๑,๓๔๗	๑,๗๗๑	๓,๑๑๘
ม.ศ.๑ - ๓	๖	๒	๘
ม.๑ - ๓	๒๓๐	๑๗๔	๔๐๔
ม.ศ.๔ - ๕	๑๐	๔	๑๔
ม.๔ - ๖	๒๑๓	๑๘๐	๓๙๓
ปวช.	๓๒	๑๕	๔๗
ปวส.	๒๘	๒๕	๕๓
ปริญญาตรี	๔๘	๕๙	๑๐๗
ปริญญาโท	๒	๖	๘
ปริญญาเอก	๐	๐	๐
อื่น ๆ หรือไม่ระบุ	๑๒๐	๑๓๗	๒๕๗
รวมทั้งหมด	๒,๒๑๒	๒,๕๕๑	๔,๗๖๓

(ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอศรีษะนาถ, ๒๕๖๔)

๒) สถานศึกษา มีโรงเรียนอยู่ในเขต จำนวน ๖ โรงเรียน (สังกัด สพฐ.) ได้แก่

๑. โรงเรียนบ้านทุ่งพล้อ	หมู่ที่ ๓ ตำบลป่าจั่ว
๒. โรงเรียนบ้านป่าจั่ว	หมู่ที่ ๕ ตำบลป่าจั่ว
๓. โรงเรียนบ้านวังค่า	หมู่ที่ ๔ ตำบลป่าจั่ว
๔. โรงเรียนบ้านดอยไก่อะเข็ญ	หมู่ที่ ๗ ตำบลป่าจั่ว
๕. โรงเรียนบ้านห้วยแม่ตะเพียนทอง	หมู่ที่ ๘ ตำบลป่าจั่ว
๖. โรงเรียนบ้านแม่ราก	หมู่ที่ ๒ ตำบลป่าจั่ว

- สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลป่าจั่ว จำนวน ๑ ศูนย์ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งพล้อ หมู่ ๓ บ้านทุ่งพล้อ

๑.๖.๔ สถาบันกลุ่มและมวลชนที่จัดตั้งขึ้น ตำบลป่าจั่วมีการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินการผลิตดังนี้

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ดังนี้

๑. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเวียงชัย	หมู่ที่ ๒ ตำบลป่าจั่ว	ผลิตผ้าทอพื้นบ้าน
๒. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทุ่งพล้อรุ่งเรือง	หมู่ที่ ๓ ตำบลป่าจั่ว	ผลิตผ้าทอ
๓. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรวังค่า	หมู่ที่ ๔ ตำบลป่าจั่ว	ผลิตผ้าทอ
๔. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรป่าจั่ว	หมู่ที่ ๕ ตำบลป่าจั่ว	ผลิตผ้าทอพื้นเมือง

กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

๑. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านป่าจั่วท่าด่าน หมู่ ๑๐ ตำบลป่าจั่ว
๒. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวปลอดสารพิษบ้านทุ่งพล้อ หมู่ ๙ ตำบลป่าจั่ว
๓. วิสาหกิจชุมชนวิสาหกิจชุมชนอ้อยแปลงใหญ่ทุ่งพล้อ หมู่ ๙ ตำบลป่าจั่ว
๔. วิสาหกิจชุมชนการพึ่งพาตนเองด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการแพทย์แผนไทย หมู่ ๙ ตำบลป่าจั่ว
๕. วิสาหกิจชุมชนพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรบ้านทุ่งพล้อ หมู่ ๙ ตำบลป่าจั่ว
๖. วิสาหกิจชุมชนพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรบ้านทุ่งพล้อ หมู่ที่ ๖ ตำบลป่าจั่ว

๑.๖.๕ สาธารณสุข

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน พบว่าประชากรส่วนมากมีสุขภาพที่ดี มีการคัดกรองสุขภาพให้กับประชาชนกลุ่มเสี่ยง โรคที่มักเกิดแก่ประชาชนในชุมชน เช่น โรคความดัน โคเลสเตอรอล และโรคอื่นๆ อีกมาก องค์การบริหารส่วนตำบลป่าจั่วและหน่วยงานสาธารณสุข โรงพยาบาล ได้จัดกิจกรรมร่วมมือกันรณรงค์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ ซึ่งก็ได้ผลในระดับหนึ่งประชาชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีแต่ต้องเป็นการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	๒ แห่ง ได้แก่
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านแม่ราก	หมู่ที่ ๒ บ้านแม่ราก
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลป่าจั่ว	หมู่ที่ ๕ บ้านป่าจั่ว

๑.๖.๖ การรักษาความสงบเรียบร้อย

คณะทำงานศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตำบลป่าจ้าว

- นายกองค้การบริหารส่วนตำบลป่าจ้าว	ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ฯ
- รองนายกองค้การบริหารตำบลป่าจ้าว (๒ ฝ่าย)	ตำแหน่งรองผู้อำนวยการศูนย์ฯ
- เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายฯ	ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ฯ
- เจ้าพนักงานป้องกัน	ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ฯ
- ปลัด อบต.	ตำแหน่งเลขานุการผู้อำนวยการศูนย์

แยกเป็น

- ฝ่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	จำนวน ๑๐ คน
- ฝ่ายรักษาความสงบเรียบร้อย	จำนวน ๑๐ คน
- ฝ่ายสงเคราะห์ผู้ประสบภัย	จำนวน ๑๐ คน
- ฝ่ายปฏิบัติการกู้ชีพ กู้ภัย	จำนวน ๑๐ คน
- ฝ่ายสนับสนุน	จำนวน ๑๐ คน

(ที่มา : แหล่งข้อมูลศูนย์งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตำบลป่าจ้าว)

๑.๖.๗ ขนบธรรมเนียมประเพณี พิธีกรรม อิทธิพลทางความคิด (ค่านิยม)

ในช่วงเดือนเมษายนของทุกปีประเพณีที่สืบทอดกันมายาวนาน ได้แก่ เทศกาลวันสงกรานต์ ในตอนเช้าชาวบ้านจะไปทำบุญตักบาตรที่วัด ตอนบ่ายจะมีพิธีการรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุภายในหมู่บ้านหรือตำบล ขอพรเพื่อเป็นสิริมงคลของชีวิตที่จะต้องดำรงชีวิตต่อไป ในปีใหม่ของคนไทยประเพณีนี้ได้ทำติดต่อกันเป็นประจำทุกปี

วัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญของอำเภอศรีสขนาลัย เช่น งานย้อนอดีตศรีสขนาลัย นุ่งผ้าไทย ใส่เงินทองโบราณ ประเพณีสงกรานต์โยยทานสงกรานต์ศรีสขนาลัย และการจัดงานวันของดีศรีสขนาลัย เป็นต้น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนในตำบลป่าจ้าว ได้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ วิธีการทำเครื่องจักสานใช้สำหรับในครัวเรือน และการทอผ้าพื้นเมือง

ภาษา ตำบลป่าจ้าวมีภาษาถิ่นเป็นภาษาพื้นเมืองเป็นส่วนใหญ่ และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นภาษาไทยพวน และมีภาษาไทยเป็นภาษากลางที่ใช้สื่อสารซึ่งกันและกัน

สินค้าพื้นเมือง ประชาชนผลิตของใช้พื้นเมืองขึ้นใช้ในครัวเรือนและเหลือเอาไว้จำหน่ายบ้าง ได้แก่ ผ้าที่ทอจากผ้าฝ้าย ผ้าตีนจก เครื่องจักสานที่ทำจากไม้ไผ่ และถักย้อม

๑.๖.๘ ศาสนา สิ่งยึดเหนี่ยว และข้อห้ามต่างๆ

ราษฎรในตำบลป่าจ้าวส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจ มีความเกรงกลัวต่อบาป เคารพนับถือผู้ทรงคุณวุฒิประจำหมู่บ้าน มีความเคารพต่อผู้อาวุโสที่ชาวบ้านนับถือภายในหมู่บ้าน แต่ละหมู่บ้านได้ตั้งกฎระเบียบของหมู่บ้านขึ้น เช่น ห้ามเสพยาบ้า ห้ามขับซิ่งรถจักรยานยนต์เสียงดัง ห้ามทะเลาะวิวาท ห้ามทิ้งขยะในที่สาธารณะ ห้ามลักขโมย ผู้ใดฝ่าฝืนจะถูกลงโทษตามกฎหมายของหมู่บ้านโดยทันที

ประชากรส่วนใหญ่ของตำบลป่าจ๋วนับถือศาสนาพุทธ รองลงมาได้แก่ ศาสนาคริสต์

๑. วัดป่าจ๋วน	หมู่ที่ ๑	บ้านป่าจ๋วน
๒. วัดแม่รากสามัคคีธรรม	หมู่ที่ ๒	บ้านแม่ราก
๓. วัดคูหาวิทยา (วัดทุ่งพล้อ)	หมู่ที่ ๓	บ้านทุ่งพล้อ
๔. วัดวังค่า	หมู่ที่ ๔	บ้านวังค่า
๕. วัดดอยรัตนมณี	หมู่ที่ ๖	บ้านทุ่งพล้อ
๖. วัดดอยไก่อแก้ว	หมู่ที่ ๗	บ้านดอยไก่อเชีย
๗. โบสถ์คริสต์	หมู่ที่ ๑๒	บ้านวังเจริญ

๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลป่าจ๋วน

พื้นที่ตำบลป่าจ๋วน ๘๕ เพอร์เซ็นต์ ใช้ที่ดินในการทำนา เพราะสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มไม่เหมาะสมสำหรับการทำพืชไร่ ฤดูฝนจะมีน้ำไหลมาจากแม่น้ำยมท่วมนาข้าวของเกษตรกรเป็นประจำเพราะสภาพพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ติดกับแม่น้ำยม

๑.๘ ทรัพยากรธรรมชาติ

๑) น้ำ ที่ใช้ในการอุปโภค-บริโภค เป็นน้ำที่ได้จากน้ำฝน และน้ำดิบจากแม่น้ำยม ซึ่งจะต้องนำมาผ่านกระบวนการของระบบประปาส่วนภูมิภาคสาขาศรีสะเกษ สำหรับน้ำใต้ดินมีปริมาณน้อย ไม่สามารถนำขึ้นมาใช้ให้พอเพียงได้ โดยเฉพาะหมู่ ๗ บ้านดอยไก่อเชีย และ หมู่ ๘ บ้านห้วยตะเพียนทอง ซึ่งทั้งสองหมู่บ้านนี้จะประสบปัญหาในเรื่องการขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภค บริโภคในหน้าแล้ง

๒.) ป่าไม้

ป่าสงวนแห่งชาติ

๑) เขตป่าแม่ท่าแพ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลแม่สำ ตำบลป่าจ๋วน ตำบลหาดเสี้ยว ตำบลศรีสะเกษ และตำบลบ้านแก่ง

๒) ป่าห้วยทรวง ป่าแม่สำ ป่าบ้านตึก และป่าห้วยไคร้ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลแม่สำ ตำบลแม่สิน ตำบลบ้านตึก และตำบลป่าจ๋วน

๓.) ภูเขา

เทือกเขาผีปันน้ำ เป็นเทือกเขาที่แบ่งน้ำหรือปันน้ำ ให้ไหลไป ๒ ทิศทาง กล่าวคือ แม่น้ำที่เกิดเทือกเขานี้ได้แก่ แม่น้ำกก กับแม่น้ำอิง ไหลขึ้นไปทางทิศเหนือลงสู่แม่น้ำโขง และแม่น้ำวังกับแม่น้ำยม ไหลไปทางใต้ลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา เทือกเขาผีปันน้ำมีความยาวทั้งสิ้นประมาณ ๔๑๒ กิโลเมตร ประกอบด้วยทิวเขาย่อย ๆ ๓ แนว คือ

๑) เทือกเขาผีปันน้ำตะวันตก

๒) เทือกเขาผีปันน้ำกลาง ทอดตัวในแนวเหนือ - ใต้ อยู่ระหว่างแม่น้ำยมกับแม่น้ำวัง ตอนเหนือของเทือกเขาเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำกก และแม่น้ำอิง ในจังหวัดเชียงรายและเชียงใหม่ และทอดตัวลงมาทางใต้เป็นเส้นกั้นเขตแดนจังหวัดลำปางกับจังหวัดแพร่ และจังหวัดลำปางกับจังหวัดสุโขทัย ซึ่งตำบลป่าจ๋วน อำเภอศรีสะเกษ จังหวัดสุโขทัย อยู่ระหว่างเทือกเขาผีปันน้ำกลาง

๓) เทือกเขาผีปันน้ำตะวันออก

(ที่มา : ข้อมูลจาก : <http://www.travellerfreedom.com/๑๕๕๕๙๔๓๐/เทือกเขาผีปันน้ำ>)

๑.๙ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/ พิษเศรษฐกิจที่สำคัญ

๑) ข้าวนาปี พื้นที่ปลูก ๑๙,๔๐๐ ไร่ เกษตรกร ๑,๒๐๐ ราย ส่วนใหญ่ประมาณ ๙๕ เปอร์เซ็นต์ ใช้พันธุ์ข้าวชัยนาท ๑ ผลผลิตเฉลี่ย ๗๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ปลูกไว้บริโภค ที่เหลือก็จำหน่ายให้พ่อค้าในท้องถิ่น อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ประมาณ ๑๕ - ๒๐ กิโลกรัม/ไร่ ปลูกโดยวิธีหว่าน เกษตรกรจะเริ่มปลูกประมาณปลายเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม เกษตรกรจะใช้ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๒๐-๒๕ กิโลกรัม/ไร่ หลังหว่าน ๒๐-๒๕ วัน ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ ในอัตรา ๕-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมื่อข้าวตั้งท้อง และจะเก็บเกี่ยวประมาณปลายเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม

๒) ข้าวนาปรัง พื้นที่ปลูก ๑๑,๖๓๕ ไร่ เกษตรกร ๘๕๓ ราย ใช้พันธุ์ข้าวพันธุ์ชัยนาท ๑ ทั้งหมด ปลูกไว้จำหน่ายให้พ่อค้าในท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่ บางปีจะประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ ทำให้ข้าวมีน้ำ (ข้าวที่ยืนต้นแห้งตายเพราะขาดน้ำเนื่องจากฝนแล้ง) อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ประมาณ ๑๕ - ๒๐ กิโลกรัม ปลูกโดยวิธีหว่านน้ำตาม เกษตรกรจะเริ่มปลูกประมาณปลายเดือนธันวาคม - ต้นเดือนมกราคม

๓) ถั่วเขียวผิวดำ พื้นที่ปลูก ๙๓ ไร่ เกษตรกร ๑๓ ราย ผลผลิตเฉลี่ย ๑๙๐ กิโลกรัม/ไร่ประมาณเดือน พฤษภาคม-สิงหาคม ปลูกไว้จำหน่ายพ่อค้าในอำเภอ

๔. อ้อยโรงงาน พื้นที่ปลูก ๒,๐๐๐ ไร่ เกษตรกร ๙๕ ราย ผลผลิตเฉลี่ย ๑๒,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานของ ต.ป่าจั่ว อยู่ในเขตส่งเสริมของโรงงานน้ำตาล จ.สุโขทัย

ตารางที่ ๘ แสดงปริมาณการผลิตและผลผลิตของตำบลป่าจั่ว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

หมู่	ชื่อหมู่บ้าน	ครัวเรือน เกษตรกร	ข้าวจ้าว นาปี (ไร่)	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ไร่)	อ้อยโรงงาน (ไร่)
๑	ป่าจั่ว	๑๒๘	๙๒๕	๒๐	๖
๒	แม่ราก	๕๙	๒,๐๘๑	๖	๗๕
๓	ทุ่งพล้อ	๑๓๘	๒,๒๒๒	-	-
๔	วังค่า	๘๐	๒๓๕	-	-
๕	ป่าจั่ว	๑๑๓	๙๖๒	๑๓	๗
๖	ทุ่งพล้อ	๑๕๐	๑,๙๖๘	๕๒	-
๗	ดอยไก่เขี่ย	๔๒	๑,๒๘๒	๑๑๔	-
๘	ห้วยตะเพียนทอง	๘๘	๕,๖๒๔	๘๐	๗๖
๙	ทุ่งพล้อ	๑๓๐	๑,๖๑๔	๘	-
๑๐	ท่าด่าน	๓๗	๔๐๗	๖๔	๓๑
๑๑	แม่ราก	๖๙	๒	-	-
๑๒	วังเจริญ	๗๐	๗๒๑	-	-
รวม		๑,๑๐๔	๑๘,๐๔๓	๓๕๗	๑๙๕

(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย)

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๒.๑.๑ เกษตรกรและองค์การเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครุฑเรือนเกษตรกร

ตำบลป่าจี่ว มีครุฑเรือนเกษตรกร ๑,๐๘๘ ครุฑเรือน

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม พื้นที่เพาะปลูกมีทั้งข้าวนาปี ข้าวนาปรัง หอมแดง ถั่วเหลือง ถั่วเขียวผิวดำ ถั่วเขียวผิวดำ รongลงมาเป็นอาชีพรับจ้าง และหัตถกรรมทอผ้าตามลำดับ

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

- ครุฑเรือนที่มีเอกสารสิทธิ	๘๘๔	ครอบครุฑ	คิดเป็นร้อยละ ๘๐
- ครุฑเรือนที่เช่าเพิ่มเติม	๘๒	ครอบครุฑ	คิดเป็นร้อยละ ๘
- ครุฑเรือนที่เช่าทำกิน	๑๒๒	ครอบครุฑ	คิดเป็นร้อยละ ๑๒
รวม	๑,๐๘๘	ครอบครุฑ	คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๒) องค์การและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลป่าจี่วได้จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรขึ้นชื่อกลุ่มเกษตรกรตำบลป่าจี่วเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๔๐, ๑๔๑ ประกาศ ณ วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ โดยมีสมาชิกจำนวน ๒๔๐ ราย โดยมีนายบุญยัง นนทิต เป็นประธานกรรมการกลุ่ม

ตารางที่ ๙ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรตำบลป่าจี่ว อำเภอศรีสัชนาลัย

	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
	๑	๑๐	๑	๑๐	๑	๑๕	๖	๑๐๐	-	-	๑	๒๔๐-
รวม	๑	๑๐	๑	๑๐	๑	๑๕	๖	๑๐๐	-	-	-	-

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, ๒๕๖๔)

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลป่าจี่วมีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์

ศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า อำเภอศรีสขชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
 สินค้าหลัก : ไร่นาสวนผสม

สถานที่ตั้ง : บ้านทุ่งพล้อ หมู่ ๖ ตำบลป่าจี่ อำเภอศรีสขชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

พิกัด : X ๕๘๒๖๖๒ Y ๑๙๓๙๔๘๕

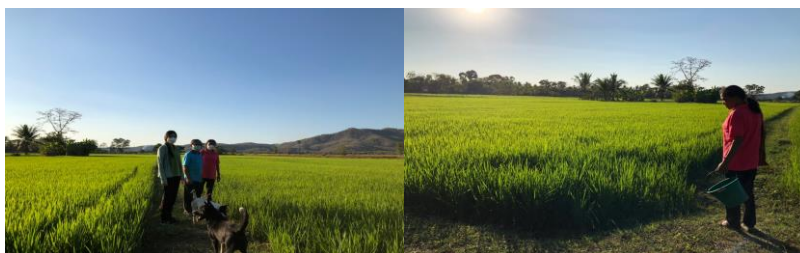
ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นางพันทิพย์ นิมิตร

ที่อยู่ : ๑๗๗/๑ หมู่ ๓ ตำบลป่าจี่ อำเภอศรีสขชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๙ - ๗๐๕๖๕๕๕

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การผลิตไร่นาสวนผสม เพื่อการบริโภคครบวงจร ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑. การลดต้นทุนการผลิตข้าวด้วยสารชีวภัณฑ์

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒. การขยายพันธุ์และการเลี้ยงกบ

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓. เทคนิคการเลี้ยงปลาในบ่อ

ฐานการเรียนรู้ที่ ๔. เทคนิคการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่

ตารางที่ ๑๐ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลป่าจ้าว อำเภอศรีสัชนาลัย

	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกต.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
	-	๑	๑	๑	-	-	-	-	-
รวม	-	๑	๑	๑	-	-	-	-	-

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, ๒๕๖๔)

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลป่าจ้าว มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๑๒ คน

(๒) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร หมู่ ๖ ตำบลป่าจ้าว

(๓) ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน หมู่ ๘ ตำบลป่าจ้าว

(๔) ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน หมู่ ๖ ตำบลป่าจ้าว

ตารางที่ ๑๑ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลป่าจ้าว อำเภอศรีสัชนาลัย

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลป่าจ้าว อำเภอศรีสัชนาลัย						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศพก.เครือข่าย	ไร่นาสวนผสม	๖	ป่าจ้าว	นางพันทิพย์ นิมิตร	๐๘๙-๗๐๕๖๕๕๕
๒	ศคปช.	ดิน ปุ๋ย	๖	ป่าจ้าว	นางจงกล เนาวรัตน์	๐๘๓-๕๘๗๐๐๘๐
๓	ศจช.	ศัตรูพืช	๘	ป่าจ้าว	นายภาคิน อินทร์คำ	๐๖๑-๒๙๘๐๗๓๑

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, ๒๕๖๔)

(๕) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

ตำบลป่าจ้าว มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๑ กลุ่ม ได้แก่

- กลุ่มแปลงใหญ่อ้อยประชารัฐทุ่งพล้อ ที่ตั้ง หมู่ ๙ ต.ป่าจ้าว อ.ศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย

๒.๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลป่าจ้าว เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๘๐ % ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- ฝายศรีเชลียง
- อ่างห้วยแม่สูง
- ท่อระบายน้ำหนองผักกูด
- เครื่องสูบน้ำด้วยไฟฟ้า

แหล่งน้ำธรรมชาติ

- แม่น้ำยม

๒.๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

- ไม่มี

๒.๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ

ชนิดสินค้า ข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลป่าจั่ว มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๑๙,๒๐๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๑๗๑๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๐ พื้นที่เหมาะปานกลาง (S๒) จำนวน ๔,๘๓๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๒ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒,๔๓๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๗ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๒๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๔

๒) ปริมาณการผลิต

ตารางที่ ๑๒ แสดงปริมาณการผลิตพืชในตำบลป่าจั่ว

ชนิดพืช	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ราคาเฉลี่ย/กิโลกรัม (บาท)
๑. ข้าว				
- ข้าวนาปี	๑๙,๒๐๐	๗๐๐	๑๓,๔๔๐	๗.๕
- ข้าวนาปรัง	๑๑,๖๓๕	๗๕๐	๘,๗๒๖	๖.๘
๒. พืชไร่				
- ถั่วเขียวพืวดำ	๑๘๐	๑๙๐	๓๔.๒	๙.๕๐
๓. อื่นๆ				
- หอมแดง	๕๕๐	๒,๑๐๐	๑,๑๕๕	๙.๐๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, ๒๕๖๔)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

มีการทำนาปีเป็นหลักเพราะสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มในฤดูฝนน้ำจะไหลบ่าจากแม่น้ำยมท่วมนาข้าวเป็นประจำแทบทุกปี และในฤดูแล้งมีการทำนาในหมู่ที่ ๑, ๔, ๕, ๖, ๓, ๖, ๙ และ ๑๐ ตำบลป่าจั่ว ส่วนการปลูกหอมแดงจะปลูกในพื้นที่ หมู่ที่ ๒, ๗, ๘ ตำบลป่าจั่ว ทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้ง ส่วนการปลูกถั่วเขียวพืวดำจะปลูกในหมู่ที่ ๑, ๔, ๗, ๘ ตำบลป่าจั่ว

ขนาดการถือครองที่ดินเฉลี่ย ๑๐.๘ ไร่/ครัวเรือน เกษตรกรปลูกข้าวทั้งหมด ๑,๐๘๘ ครอบครั้ว ใช้พันธุ์ส่งเสริมร้อยละ ๙๕ ใช้พันธุ์พื้นเมืองร้อยละ ๕ สาเหตุที่ยังใช้พันธุ์พื้นเมืองอยู่เนื่องจากสภาพพื้นที่ ความนิยม ด้านการบริโภค เกษตรกรมีการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชร้อยละ ๙๐ ซึ่งเป็นการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ใช้สารเคมีประเภทเดียวกันติดต่อกันเป็นเวลานาน ทำให้โรคและแมลงคือสารเคมีการใช้ปุ๋ยเคมีมีการใช้แต่ไม่ตรงช่วงเวลาการหว่านปุ๋ยเคมี สาเหตุเพราะเงินลงทุนของเกษตรกรมีน้อย

ตารางที่ ๑๓ แสดงการใช้เทคโนโลยีการผลิตพืช (พันธุ์ การใช้ปุ๋ย การใช้สารเคมี)

พันธุ์พืช	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ ปลูก (ไร่)	พันธุ์ ส่งเสริม (ไร่)	ร้อยละ	ปุ๋ยเคมี (ไร่)	ร้อยละ	สารเคมี (ไร่)	ร้อยละ
ข้าวนาปี	๑,๐๘๘	๑๙,๒๐๐	๑๐,๔๕๐	๙๕	๑๐,๗๘๐	๙๘	๙,๙๐๐	๙๐
ข้าวนาปรัง	๘๑๓	๑๑,๖๓๕	๑,๕๘๐	๑๐๐	๑,๓๔๐	๑๐๐	๑,๓๔๐	๑๐๐
ถั่วเขียวผิวดำ	๓๖	๑๘๐	๑๖๒	๙๐	๑๓๕	๗๕	๑๘๐	๑๐๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสะเกษ, ๒๕๖๔)

๔) ปฏิทินกิจกรรมในการเพาะปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์

ตารางที่ ๑๔ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกพืชในตำบลป่าจ้ว

ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	สภาพ พื้นที่
←	ข้าวนาปรัง	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	ที่ลุ่ม
					←	↔	↔	↔	↔	↔	↔	ที่ดอน
				←	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	ที่ดอน

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสะเกษ, ๒๕๖๔)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตารางที่ ๑๓ แสดงต้นทุนการผลิตพืช ปี ๒๕๖๓ ตำบลปางิ้ว อำเภอสรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ลำดับ ที่	รายการค่าใช้จ่ายในการผลิต	ต้นทุนการผลิต (บาท)			
		ข้าวนาปี นาหว่าน	ข้าวนาปรัง นาหว่าน	หอมแดง	อ้อยโรงงาน
๑	ค่าพันธุ์	๒๒๕	๒๒๕	๒,๔๐๐	๒,๒๕๐
๒	ค่าเตรียมดิน				
	- ครั้งที่ ๑	๒๕๐	๒๕๐	๑๓๐	๑,๗๕๐
	- ครั้งที่ ๒	๒๕๐	๒๕๐	๑๕๐	
	- ครั้งที่ ๓	๑๒๐	๑๒๐	-	
๓	ค่าจ้างปลูก	๑๕๐	๑๕๐	๑,๕๐๐	๖๐๐
๔	ค่าสารเคมี	๑๒๐๐	๑๒๐๐	-	๓๕๐
๕	ค่าปุ๋ยเคมี	๙๕๐	๙๘๐	๗๐๐	๑,๘๕๐
๖	ค่าฮอร์โมน	-	-	๕๐๐	-
๗	ค่าพ่นสารเคมี	๑๐๐	๑๐๐	-	๖๐
๘	ค่าจ้างเก็บเกี่ยว	๔๕๐	๔๕๐	๑,๕๐๐	๓,๖๐๐
๙	ค่าขนส่ง	๑๕๐	๑๕๐	๒๐๐	๑,๙๕๐
๑๐	อื่นๆ	-	-	๓๐๐	-
	- ค่าปุ๋ยคอก				
	- ค่าสารเคมีควบคุม/กำจัด วัชพืช	๒๕๐	๒๕๐	๒๒๐	๓๕๐
	- ค่าสูบน้ำ	๑๕๐	๑๕๐	๑,๐๐๐	-
	- ค่าวัสดุคลุมแปลง (ฟางข้าว)	-	-	๓๐๐	-
	- ค่าขนาดผลผลิต	-	-	-	-
รวม		๔,๑๒๕	๔,๑๕๕	๘,๙๐๐	๑๒,๖๖๐
ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม/ไร่)		๗๐๐	๗๕๐	๒,๑๐๐	๑๕,๐๐๐
ราคาผลิต (บาท/กิโลกรัม)		๖.๕	๖.๘	๙.๐๐	๑๗,๓๑๐

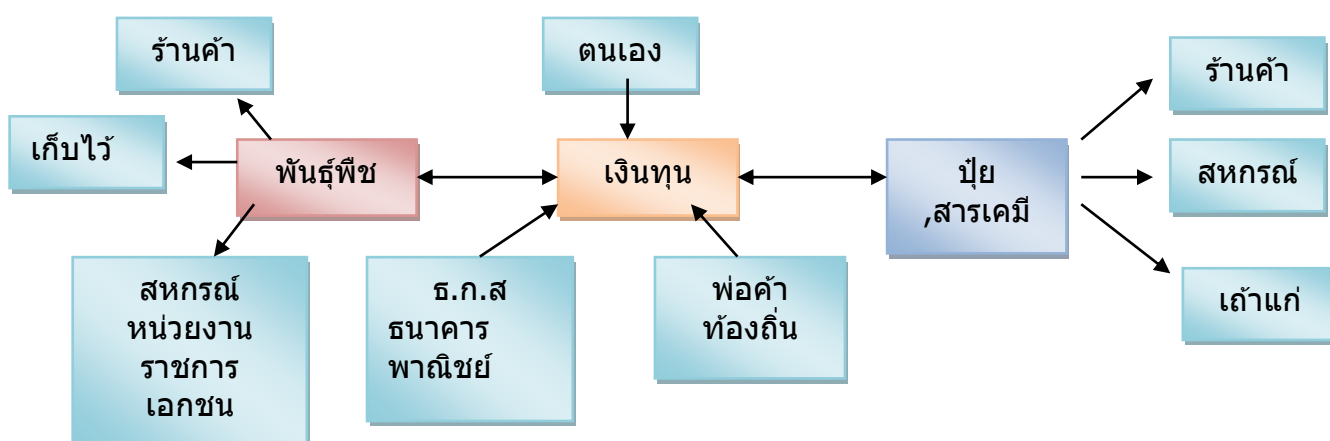
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชชนาลัย, ๒๕๖๔)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ข้อมูลการตลาด (วิธีการตลาด แหล่งรับซื้อผลผลิต)

เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวนาปีหรือนาปรังแล้วจะมีพ่อค้าไปซื้อถึงท้องถื่น หรือเกษตรกรนำข้าวไปขายได้ที่ตลาดรับซื้อข้าวซึ่งตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีสัชชนาลัย ซึ่งมีระยะทางประมาณ ๑๐ กิโลเมตร ส่วนหอมแดงเมื่อเกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วจะมีพ่อค้าจากต่างจังหวัด เช่น จังหวัดลำพูน จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดแพร่ มารับซื้อถึงที่ โดยบางปีสามารถจำหน่ายราคาหอมแดงเก็บเกี่ยว (ถอน) สด ๆ ถึงกิโลกรัมละ ๑๐ บาท ซึ่งในปีนั้นเกษตรกรสามารถทำกำไรสุทธิมาก และถั่วเขียวผิวดำเมื่อเก็บเกี่ยวแล้วก็นำผลผลิตไปจำหน่ายที่ตลาดภายในอำเภอ แต่ผลผลิตถั่วเขียวผิวดำมีน้อยเพราะมีพื้นที่ปลูกไม่มากนัก

การใช้เงินทุนของเกษตรกร

ภาระหนี้สิน

ดังที่ทราบแล้วว่าเกษตรกรในตำบลป่าจ้าวเป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ๖๕ เพอร์เซ็นต์ จำนวน ๖๖๓ ราย เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองศรีสัชชนาลัย ๑๕ เพอร์เซ็นต์ จำนวน ๑๕๓ ราย อีก ๒๐๔ ราย ใช้เงินทุนของตนเอง โดยมีภาระหนี้สินกับสถาบันการเงินระหว่าง ๑๐,๐๐๐-๒๐๐,๐๐๐บาท ซึ่งภาระหนี้สินแต่ละรายอยู่ที่ว่าเมื่อกู้มาแล้วดำเนินกิจกรรมในการเกษตรมากน้อยเพียงใด ส่วนใหญ่เกษตรกรจะกู้เงินไปทำนา ถ้าปีไหนเกิดภัยธรรมชาติน้ำท่วมหรือฝนแล้งเกษตรกรจะขาดทุน จะมีปัญหาในการส่งใช้คืนในปีการบัญชี คือไม่เกินวันที่ ๓๑ มีนาคมของทุกปี

กองทุนหมู่บ้านและผลการดำเนินงาน

ตำบลป่าจ้าวได้รับกองทุนหมู่บ้านจากรัฐบาล ๑๒ หมู่บ้านๆ ละหนึ่งล้านบาท รวม ๑๑ ล้านบาท โดยมีการเลือกตั้งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจากราษฎรในหมู่บ้านนั้นที่มาประชุมไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ ของตัวแทนแต่ละครอบครัวโดยเลือกเป็นคณะกรรมการจำนวน ๑๕ คน เพื่อดำเนินการบริหารกองทุนให้มีประสิทธิภาพซึ่งในที่ประชุมได้มีมติกำหนดวงเงินกู้ ดอกเบี้ย วันที่จะนำเงินมาชำระโดยในแต่ละหมู่บ้านได้กำหนดวงเงินกู้รายละ ๕,๐๐๐-๒๐,๐๐๐ บาท ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๓-๖ บาท/ปี ราษฎรแต่ละครอบครัวต้องสมัครเป็นสมาชิกกองทุนโดยถือหุ้นและเสียค่าธรรมเนียมแรกเข้า สมาชิกที่จะกู้จะต้องเสนอแผนการผลิตในการที่จะขอกู้และมีสมาชิกค้ำประกันอย่างน้อย ๒ ราย และ ผู้ค้ำประกันจะค้ำประกันให้แก่ผู้กู้ไม่เกิน ๒ ราย

๒.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๑๖ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
<p>ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด</p> <p>๑. ต้นทุนการผลิตสูง</p> <p>๒. รายได้รายจ่ายของครัวเรือน</p> <p>๓. แหล่งสินเชื่อของเกษตรกร</p>	<p>๑. มีการใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมีในการจัดการวัชพืชในทุกระยะการปลูก</p> <p>๒. เกษตรกรไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีแต่ไม่เพียงพอ</p> <p>๓. ขาดแหล่งน้ำในการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง</p> <p>๔. เกษตรขาดเอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกินของตนเอง</p> <p>๕. เกษตรกรไม่สามารถกู้เงินจากสถาบันการเงินของรัฐได้</p>	<p>๑. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีระบบน้ำหยด</p> <p>๒. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช</p> <p>๓. ให้ความรู้ด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกวิธี</p> <p>๔. จัดทำแปลงพยานการระบาดของศัตรูพืช</p> <p>๕. ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มผลิต พันธุ์ เมล็ดพันธุ์ ใช้เอง</p> <p>๕. รวมกลุ่มกันจำหน่ายผลผลิต</p> <p>๖. แปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่ม เช่น ผลิตมันเส้นแทนการจำหน่ายมันสด ผลิตน้ำตาลปึก จำหน่าย ส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มเพื่อจัดหาปัจจัยการผลิตราคาถูก</p> <p>๗. ให้ความรู้ด้านการลดต้นทุน</p> <p>๘. ณรงค์การใช้สารชีวภาพและชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้เคมี</p> <p>๙. ณรงค์และส่งเสริมการประกอบอาชีพการเกษตรตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>๑๐. ภาครัฐกำหนดมาตรการควบคุมราคาปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ยเคมีและสารเคมี อย่างจริงจัง</p> <p>๑๑. รัฐมีการกำหนดราคาขั้นต่ำ และมีมาตรการบังคับใช้</p> <p>๑๒. ส่งเสริมสนับสนุนการรวมกลุ่มเพื่อแปรรูปเพิ่มมูลค่า</p> <p>๑๓. รัฐสนับสนุนแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำแก่เกษตรกร</p>	ทุกหมู่บ้าน	มาก

ตารางที่ ๑๗ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข (ต่อ)

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านเกษตรกรและองค์กร เกษตรกร	๑. การอพยพเคลื่อนย้าย แรงงาน/การเกิดภาวะว่างงาน ผู้สูงอายุ ๒. กลุ่มเกษตรกรขาดความ เข้มแข็งและความต่อเนื่อง ๓. เกษตรกรขาดองค์ความรู้ และทักษะในการทำการเกษตร ทางด้านการปลูกพืช	๑. พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่เข้ามาช่วยเหลือเกษตรกร รุ่นเก่า ๒. ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยในการส่งเสริมการปฏิบัติ ๓. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ต้นแบบเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการ ผลิต ที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกร รวมทั้งการสร้างต้นแบบในการปฏิบัติที่ เหมาะสมเพื่อสร้างแรงจูงใจและให้เกษตรกรเกิดความเชื่อมั่นในการ ตัดสินใจปฏิบัติตาม	ทุกหมู่บ้าน	มาก
ด้านการแปรรูปผลผลิต และผลิตภัณฑ์ ๑. ขาดเครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์ ๒. ขาดมาตรฐานการรับรอง คุณภาพ ๓. ผลผลิตไม่ต่อเนื่อง ไม่ เพียงพอ ๔. เกษตรกรไม่ให้ความ สนใจในการแปรรูป เนื่องจากขั้นตอนยุ่งยาก เสียเวลา	๑. ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ใน การแปรรูป ๒. สินค้าไม่ได้รับรองมาตรฐาน ผู้บริโภคขาดความเชื่อมั่น ๓. ผลผลิตในการนำมาแปรรูป ไม่เพียงพอ/เกษตรกรผลิตไม่พอ ต่อความต้องการในการบริโภค ๔. เกษตรกรขายผลผลิตสดได้ เงินได้เร็วกว่าการแปรรูป ซึ่งมี ขั้นตอนยุ่งยากซับซ้อน	๑. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร ๒. สนับสนุนการผลิตสู่การรับรองมาตรฐาน ๓. วางแผนการผลิตทั้งในส่วนด้านการปลูกพืชและการแปรรูปให้ สอดคล้องกัน ๔. สร้างแรงจูงใจและการรับรู้ให้เกษตรกรเห็นถึงความแตกต่างของราคา ก่อนการแปรรูปและหลังแปรรูปจำหน่าย	กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ และวิสาหกิจชุมชน	ปานกลาง

๒.๒.๑ การจัดทำ TOWS Matrix

การวิเคราะห์ตำบลท่าชัยโดยใช้ TOWS Matrix

<p style="text-align: center;">สภาพแวดล้อม ภายใน</p> <p style="text-align: center;">สภาพแวดล้อม ภายนอก</p>	<p>S-Strengths</p> <p>S๑ ประชาชนมีการรวมกลุ่มและดำเนินกิจกรรมต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>S๒ ความสามารถในการประสานงานร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>S๓ มีการประกอบอาชีพทางการเกษตรที่ดี</p> <p>S๔ มีพื้นที่มีศักยภาพในการปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น ข้าว อ้อยโรงงาน เป็นต้น</p>	<p>W-Weaknesses</p> <p>W๑ เกษตรกรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านไม่เพียงพอ</p> <p>W๒ โครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคยังไม่เพียงพอ เช่น ระบบระบายน้ำ ไฟฟ้า</p> <p>W๓ แหล่งน้ำทางการเกษตรไม่เพียงพอในฤดูแล้ง</p> <p>W๔ เกษตรกรยังมีค่านิยมในการใช้ปุ๋ยเคมีเพราะเชื่อว่าได้ผลผลิตที่ดีกว่า จึงไม่นิยมใช้ปุ๋ยอินทรีย์ซึ่งจะทำให้ช่วยลดต้นทุนการผลิตและปรับปรุงดินลดปัญหาดินเสื่อมโทรม</p> <p>W๕ เกษตรกรไม่มีแหล่งรองรับน้ำในช่วงฤดูฝนทำให้ช่วงฤดูแล้งไม่มีน้ำใช้ในการทำการเกษตร</p> <p>W๖ เกษตรกรขาดอาชีพเสริม</p>
<p>O-Opportunities</p> <p>O๑ มีการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>O๒ ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน</p> <p>O๓ คนในชุมชนมีความสามารถหลากหลาย</p> <p>O๔ มีการพัฒนาส่งเสริมด้านสาธารณสุขอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมทุกหมู่บ้าน</p>	<p>กลยุทธ์ SO</p> <p>S๑O๒ เกษตรกรผู้ผลิตอ้อยโรงงานได้รับการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่ม เช่น กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มแปลงใหญ่</p>	<p>กลยุทธ์ WO</p> <p>W๓O๒ สร้างฝายชะลอน้ำตามลำห้วยต่างๆ เช่น ปลูกป่า สร้างฝาย</p> <p>W๔O๒ ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมักหรือน้ำหมักชีวภาพ เพื่อลดปัญหาขยะเปียกจากครัวเรือน ส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะ</p> <p>W๑O๒ เกษตรกรรวมกลุ่มเพื่อขอรับการอบรมความรู้เฉพาะด้านต่างๆเกี่ยวกับการเกษตร เช่น การใช้สารชีวภัณฑ์</p>
<p>T-Thrests</p> <p>T๑ สภาพพื้นที่บางส่วนมีลักษณะเป็นพื้นที่รองรับน้ำจากท้องถิ่นตามธรรมชาติ มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัยหากปริมาณน้ำฝนมากผิดปกติหรือไม่มีการจัดการน้ำที่ดี</p> <p>T๒ ผลกระทบที่เกิดจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น อุทกภัย</p> <p>T๓ ราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ</p> <p>T๔ ขาดแหล่งเงินทุนสนับสนุนในการประกอบการ</p>	<p>กลยุทธ์ ST</p> <p>S๑S๔T๓ รวมกลุ่มเพื่อจำหน่ายสินค้าทางการเกษตรเพื่อสร้างอำนาจในการต่อรอง</p> <p>S๓T๓ เกษตรกรต้องคำนึงถึงคุณภาพและความปลอดภัยของผลิตทางการเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์และลดต้นทุนการผลิตได้</p> <p>S๓T๔ ติดต่อหน่วยงานราชการให้เอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกิน</p>	<p>กลยุทธ์ WT</p> <p>W๕T๒ เกษตรกรลดการปลูกพืชในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อภัยธรรมชาติ</p>

